

Temat lekcji	Hasło w podstawie programowej	Przewidywane osiągnięcia i działania ucznia	
		Wiedza merytoryczna	Umiejętności
		Uczeń:	Uczeń:
1. Główne procesy demograficzne na świecie	1.2.	<ul style="list-style-type: none"> – określa zmiany liczby ludności na świecie, na poszczególnych kontynentach i w wybranych krajach – podaje przyczyny różnego tempa przyrostu naturalnego na kontynentach i w wybranych krajach – podaje charakterystyczne cechy poszczególnych faz rozwoju demograficznego – wskazuje przykłady państw należących do poszczególnych faz przejścia demograficznego – wymienia fazy i cechy przejścia epidemiologicznego – zna pojęcia: współczynnik urodzeń, współczynnik zgonów, dzietność kobiet, eksplozja demograficzna, regres demograficzny, fazy rozwoju demograficznego, przejście epidemiologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie danych statystycznych określa wielkość i tendencje zmian liczby ludności w skali globalnej i regionalnej – analizuje wykresy, diagramy i odczytuje wielkość urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego dla poszczególnych faz rozwoju demograficznego – na podstawie danych przyporządkowuje społeczeństwa różnych krajów do odpowiedniej fazy rozwoju demograficznego – na podstawie piramidy wieku wymienia cechy społeczeństwa starego i młodego – na wybranych przykładach podaje skutki eksplozji demograficznej i regresu demograficznego – wskazuje miejsce Polski w odpowiedniej fazie rozwoju demograficznego
2. Główne przyczyny i kierunki migracji ludności	1.3.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i wyjaśnia rodzaje migracji z uwzględnieniem różnych kryteriów podziału – wymienia i wyjaśnia przyczyny migracji, wskazuje motywy i czynniki migracji – wymienia kierunki migracji dawniej i współcześnie – wskazuje na mapie świata państwa o dużym udziale imigrantów w ogólnej liczbie ludności – zna pojęcia: mobilność ludności, migracja, emigracja, imigracja, repatriacja, uchodźstwo, deportacja 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie danych statystycznych oblicza saldo migracji – porównuje główne, historyczne i współczesne kierunki migracji zarobkowych – ocenia pozytywne i negatywne skutki migracji Polaków – wyjaśnia przyczyny zmian w kierunkach migracji Polaków – ocenia atrakcyjność wybranych państw dla imigrantów z Polski
3. Przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności na świecie	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i lokalizuje na mapie świata obszary i państwa o największej gęstości zaludnienia – wskazuje na mapie przykłady ekumeny, anekumeny, subekumeny – określa najkorzystniejsze warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze do zamieszkiwania obszarów – wymienia czynniki stanowiące bariery rozwoju osadnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje rozmieszczenie ludności na poszczególnych kontynentach – wyjaśnia przyczyny zróżnicowanej gęstości zaludnienia w różnych regionach świata – wykazuje związki między gęstością zaludnienia a rozwojem przemysłu i rolnictwa na poszczególnych kontynentach – na podstawie danych statystycznych oblicza gęstość zaludnienia

		<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: ekumena, anekumena, subekumena, gęstość zaludnienia, bariery osadnictwa 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia wpływ czynników sprzyjających i ograniczających gęstość zaludnienia dla wybranego obszaru
4. Kręgi kulturowe świata	1.6.	<ul style="list-style-type: none"> – podaje cechy kultury i kryteria jej wyróżniania – lokalizuje na mapie świata „ojczyzny” roślin uprawnych i zwierząt hodowlanych – wymienia kręgi kulturowe współczesnego świata – wskazuje na mapie zasięg głównych kręgów kulturowych – podaje przykłady państw z różnych kręgów kulturowych – podaje główne cechy kultury europejskiej, angloamerykańskiej i islamu – wskazuje na mapie występowanie głównych religii – zna pojęcia: kultura, cywilizacja, krąg kulturowy 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia związki między głównymi cechami kulturowymi a religią – na wybranych przykładach analizuje przykłady wpływu zasad wiary na gospodarkę – omawia zjawisko przenikania kultur w różnych krajach – przedstawia wpływ migracji na kulturę wybranych państw – analizuje podobieństwa i różnice między chrześcijaństwem i islamem
5. Zróżnicowanie procesów urbanizacyjnych na świecie	1.4.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny urbanizacji – podaje etapy tworzenia różnych typów zespołów miejskich – podaje charakterystyczne cechy aglomeracji monocentrycznej i policentrycznej – wskazuje na mapie przykłady różnych typów zespołów miejskich na poszczególnych kontynentach – lokalizuje na mapie państwa o największym i najmniejszym wskaźniku urbanizacji – zna pojęcia: współczynnik urbanizacji, aglomeracja, konurbacja, megalopolis, suburbia, rewitalizacja 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie danych statystycznych oblicza współczynnik urbanizacji – wyjaśnia przyczyny zróżnicowania procesów urbanizacyjnych na poszczególnych kontynentach – wyjaśnia przyczyny i skutki eksplozji wielkich miast – wyjaśnia zjawisko urbanizacji pozornej i ocenia jej skutki – wyjaśnia przyczyny powstawania suburbiów – analizuje przyczyny i skutki zmian funkcji dzielnic centralnych w miastach europejskich i północnoamerykańskich
6. Wielkie metropolie świata	1.5.	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie największe miasta na poszczególnych kontynentach – wymienia główne cechy metropolii i megamiasta – podaje przyczyny rozwoju terytorialnego i ludnościowego wielkich miast w różnych rejonach świata – podaje różnice w warunkach życia oraz zagospodarowaniu dzielnic zamożnej i ubogiej ludności w wielkich miastach – zna pojęcia: metropolia, megamiasto, slumsy 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny zróżnicowania przestrzennego wielkich miast – wyjaśnia przyczyny szybkiego rozwoju miast w krajach słabo rozwiniętych gospodarczo – wskazuje różnice między metropolią a megamiastem – wyjaśnia przyczyny i skutki powstawania dzielnic nędzy w wielkich miastach

7. Sprawdzian

8. Zmiany na mapie politycznej świata	2.5.	<ul style="list-style-type: none">– lokalizuje na mapie największe państwa świata pod względem powierzchni i liczby ludności– podaje przykłady i lokalizuje na mapie terytoria zależne– wymienia i lokalizuje na mapie terytoria zależne– wymienia główne zmiany polityczne w Europie po 1990 roku– wymienia państwa powstałe po rozpadzie Jugosławii i ZSRR– podaje przykłady zagrożeń i osiągnięć w państwach Europy, w których po roku 1990 rozpoczął się proces transformacji politycznej i gospodarczej– zna pojęcia: terytorium zależne, położenie geopolityczne, metropolia	<ul style="list-style-type: none">– na przykładach wyjaśnia, dlaczego pojawiają się problemy z ustaleniem liczby państw– na przykładach uzasadnia przyczyny, dla których terytoria zależne nie dążą do uzyskania niepodległości– podaje argumenty uzasadniające twierdzenie, że Polska po 1990 roku ma korzystne położenie geopolityczne– porównuje strukturę etniczną oraz główne wskaźniki gospodarcze państw powstałych po rozpadzie Jugosławii– porównuje główne wskaźniki gospodarcze i wskazuje główne osiągnięcia państw europejskich powstałych po rozpadzie ZSRR– wyszukuje informacje na temat najmłodszych państw na mapie politycznej świata i wskazuje je na mapie
9. Procesy integracyjne na świecie	2.16.	<ul style="list-style-type: none">– podaje przykłady czynników wpływających na rozwój procesów integracyjnych w skali globalnej i regionalnej– wymienia cele działalności organizacji politycznych na przykładzie ONZ i NATO– wymienia cele działalności organizacji działających w obrębie ONZ– wymienia główne cele i podaje przykłady organizacji gospodarczych– wskazuje na mapie świata przykłady państw należących do głównych organizacji międzynarodowych– zna pojęcia: integracja gospodarcza, strefa wolnego handlu, unia celna, unia gospodarcza i polityczna, fundusze strukturalne	<ul style="list-style-type: none">– wskazuje korzyści wynikające z członkostwa w wybranych organizacjach politycznych i gospodarczych– ocenia skutki integracji dla starych i nowych państw UE– wskazuje korzyści i zagrożenia z wprowadzenia euro jako wspólnej waluty– ocenia skutki członkostwa Polski w UE na przykładzie regionu zamieszkania– wyszukuje w dowolnych źródłach informacji i podaje przykłady integracji politycznej, gospodarczej, naukowej, kulturalnej i sportowej w miejscu swojego zamieszkania
10. Zróżnicowanie państw świata pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego	2.1.	<ul style="list-style-type: none">– podaje przykłady ekonomicznych, gospodarczych, demograficznych i społecznych mierników poziomu rozwoju gospodarczego– charakteryzuje PKB i HDI jako główne mierniki poziomu rozwoju gospodarczego– wskazuje na mapie świata najbiedniejsze i najbogatsze państwa świata (biednego Południa i bogatej Północy)– podaje główne cechy wysoko i słabo rozwiniętych państw świata– wymienia główne problemy państw wysoko i słabo rozwiniętych	<ul style="list-style-type: none">– na podstawie mierników poziomu rozwoju gospodarczego przyporządkowuje państwa do właściwej grupy państw: bardzo wysoko, wysoko, średnio lub słabo rozwiniętych– uzasadnia, podając konkretne przykłady państw i działań, że poziom życia ludności zależy nie tylko od wzrostu poziomu rozwoju gospodarczego– podaje przykłady cech państw wysoko rozwiniętych, które wpływają na ich stały rozwój– wyjaśnia wprowadzenie twierdzenia „zaklęty krąg ubóstwa” dla państw

		<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: mierniki poziomu rozwoju społecznego i gospodarczego, wskaźnik rozwoju społecznego (HDI), kraje bardzo wysoko rozwinięte, kraje wysoko rozwinięte, kraje średnio rozwinięte, kraje słabo rozwinięte 	<p>najslabiej rozwiniętych</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia i charakteryzuje przyczyny ubożenia państw Afryki Subsaharyjskiej
11. Pomoc krajom słabo rozwiniętym	2.2.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i wskazuje na mapie państwa, w których ponad 50% ludności żyje za mniej niż 1,25 USD dziennie – podaje przykłady wzrostu różnic w rozwoju najlepiej i najslabiej rozwiniętych państw oraz przyczyny tego – omawia przykłady działań organizacji społecznych, prywatnych i religijnych na rzecz państw najbiedniejszych – wymienia i charakteryzuje działania podejmowane przez organizacje międzynarodowe dla państw i regionów dotkniętych kryzysem – wymienia główne cele Deklaracji Milenijnej Narodów Zjednoczonych – zna pojęcia: pomoc doraźna, pomoc rozwojowa, subsydia 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny wzrostu dysproporcji w rozwoju najlepiej i najslabiej rozwiniętych państw – analizuje skutki narastania dysproporcji pomiędzy państwami wysoko i słabo rozwiniętymi – opisuje zmiany odsetka najuboższych w poszczególnych regionach świata po 1990 roku – ocenia skuteczność pomocy humanitarnej i pomocy rozwojowej dla państw słabo rozwiniętych – ocenia poziom realizacji i skuteczność działań na rzecz regionów najuboższych (m.in. program ONZ do walki z ubóstwem, udzielanie mikropożyczek) – wyszukuje w zasobach internetowych przykłady państw i regionów dotkniętych klęskami ekologicznymi, wojnami lub głodem oraz projektuje dla nich różne formy pomocy
12. Procesy globalizacji na świecie	2.14.	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje różne dziedziny globalizacji na konkretnych przykładach – podaje przykłady i lokalizuje na mapie świata kraj pochodzenia korporacji międzynarodowych – lokalizuje na mapie świata centra i peryferia globalnego świata (globalizacji) – wymienia pozytywne i negatywne skutki procesu globalizacji – zna pojęcia: globalizacja gospodarcza, globalizacja finansowa, globalizacja polityczna, globalizacja kulturowa, globalizacja ekologiczna, korporacja międzynarodowa 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia rolę nowoczesnych technik komunikacji w rozwoju globalizacji – określa przyczyny i charakteryzuje przebieg procesów globalizacji w różnych dziedzinach – łączy skutki procesu globalizacji z właściwą jego dziedziną – opisuje ogólne zasady funkcjonowania korporacji międzynarodowych – określa przykłady skutków globalizacji dla miejsca zamieszkania – podaje przykłady szans i zagrożeń wynikających z globalizacji na świecie oraz w regionie zamieszkania – podaje argumenty potwierdzające twierdzenie, że globalne przyczyny wywołują lokalne skutki
13. Lekcja powtórzeniowa			

14. Główne regiony upraw na świecie	2.3.	<ul style="list-style-type: none"> – podaje rodzaje upraw na świecie i kryteria ich podziału – wymienia czynniki wpływające na zróżnicowanie rozmieszczenia upraw na świecie – podaje wymagania głównych upraw na świecie – wskazuje na mapie obszary uprawy wybranych roślin i ich głównych producentów – wymienia główne obszary rolnicze na świecie – wskazuje na mapie i krótko charakteryzuje główne regiony rolnicze na świecie – zna pojęcia: rośliny alimentacyjne, rośliny pastewne, rośliny przemysłowe 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych na rozmieszczenie i rodzaj upraw – porównuje rozmieszczenie głównych upraw na poszczególnych kontynentach – przedstawia związki między uprawą wybranych roślin a rynkiem zbytu – omawia zmiany zachodzące w wielkości powierzchni uprawy wybranych roślin
15. Główne regiony chowu zwierząt na świecie	2.3.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cele chowu zwierząt – omawia tendencje zmian modelu konsumpcji – wymienia i wskazuje na mapie główne rejony chowu poszczególnych zwierząt gospodarskich na świecie – wymienia i lokalizuje na mapie głównych producentów zwierząt hodowlanych na świecie – zna pojęcia: hodowla zwierząt, chów zwierząt, pasze treściwe 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przyczyny zróżnicowania przestrzennego chowu zwierząt na świecie – na wybranych przykładach omawia wpływ tradycji kulturowych i religii na rozwój chowu zwierząt – wyjaśnia tendencje zmian w pogłowiu zwierząt gospodarskich na świecie – wykazuje na wybranych przykładach związki między produkcją roślinną i zwierzęcą
16. Lesistość i gospodarka leśna na świecie	2.6.	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia zróżnicowanie wskaźnika lesistości na świecie – wskazuje na mapie główne obszary leśne świata – podaje przykłady obszarów wylesiania na świecie – wskazuje główne przyczyny wylesiania wybranych obszarów – wymienia przykłady obszarów zalesiania na świecie – podaje przykłady pozytywnego i negatywnego gospodarowania zasobami leśnymi – zna pojęcia: lesistość, wylesianie 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje wskaźnik lesistości oraz jego zmiany na poszczególnych kontynentach – wyjaśnia skutki przyrodnicze i gospodarcze wylesiania wybranych obszarów na świecie – ocenia sposoby wykorzystania pozyskiwanego drewna w krajach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego – porównuje działalność gospodarczą człowieka w lasach borealnych i równikowych – ocenia lesistość w Polsce na tle Europy i świata
17. Gospodarka morska	2.7.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia korzyści wynikające z nadmorskiego położenia kraju – podaje główne łowiska morskie na świecie i wskazuje je na mapie – wymienia główne kraje, w których prowadzi się marikulturę – podaje główne przyczyny zanieczyszczenia wód morskich – wskazuje na mapie główne szlaki żeglugi morskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny rozmieszczenia głównych łowisk świata – wyjaśnia rolę państw „taniej bandery” w gospodarce morskiej – ocenia znaczenie kanałów morskich dla światowej żeglugi – wyjaśnia przyczyny dynamicznego rozwoju przemysłu stocznioowego w krajach azjatyckich

		<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie główne porty morskie świata – wymienia państwa o najlepiej rozwiniętym przemyśle stoczniowym na świecie – zna pojęcia: marikultura, tania bandera, wyłączna strefa ekonomiczna 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia konieczność działań międzynarodowych na rzecz ochrony wód morskich – na wybranych przykładach ocenia znaczenie dla państwa morskiej strefy wyłączności ekonomicznej – na przykładzie Norwegii ocenia wykorzystanie położenia nadmorskiego w rozwoju gospodarki
18. Produkcja, struktura i spożycie żywności na świecie	2.4.	<ul style="list-style-type: none"> – podaje różnice w wielkości produkcji i strukturze spożycia żywności na świecie – wskazuje na mapie obszary głodu i niedożywienia w skali globalnej – wymienia podstawowe przyczyny zróżnicowania spożycia żywności na świecie – podaje skutki niedożywienia ludności w wybranych krajach – zna pojęcia: wyżywienie obfite, wyżywienie skromne, wyżywienie niedostateczne i głodowe, głód utajony 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny zróżnicowania spożycia żywności na świecie – ocenia uwarunkowania przyrodnicze, społeczne, kulturowe i polityczne wpływające na wielkość spożycia żywności – porównuje przyczyny skrajnie niekorzystnej sytuacji żywieniowej Afryki z innymi obszarami głodu i niedożywienia – opisuje działania, dzięki którym możliwy będzie dalszy wzrost produkcji żywności
19. Przemiany na obszarach wiejskich	2.5.	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje tradycyjne funkcje obszarów wiejskich – podaje przyczyny zmian funkcji obszarów wiejskich w krajach wysoko rozwiniętych gospodarczo i rozwijających się – podaje pozytywne i negatywne skutki rozwoju pozarolniczych funkcji obszarów wiejskich – zna pojęcia: pozarolnicze funkcje wsi 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia tendencje zmian zachodzących współcześnie na obszarach wiejskich w wybranych krajach – wyjaśnia przyczyny rozwoju pozarolniczych funkcji wsi – uzasadnia konieczność adaptacji obiektów rolniczych do celów turystyczno-rekreacyjnych i oświatowo-kulturalnych – porównuje zmiany zachodzące w środowisku wiejskim w krajach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego
20. Bilans energetyczny świata	2.8.	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii – wymienia główne źródła pozyskiwania energii w XIX wieku i współcześnie – wskazuje na mapie obszary wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego, węgla kamiennego i brunatnego oraz uranu – wymienia główne tendencje w światowej gospodarce służące zmniejszeniu groźby kryzysu energetycznego – wymienia przykłady państw produkujących najwięcej energii w elektrowniach ciepłych, jądrowych i wodnych – zna pojęcia: bilans energetyczny, energia pierwotna 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje i podaje przyczyny zmian w bilansie energetycznym świata – określa związki przyczynowo-skutkowe uzasadniające twierdzenie, że ropa rządzi światem – ocenia znaczenie występowania zasobów energii pierwotnej dla struktury produkcji energii w wybranych państwach – porównuje strukturę produkcji energii w wybranych państwach

21. Czynniki lokalizacji przemysłu		<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady przyrodniczych, techniczno-ekonomicznych i polityczno-społecznych czynników lokalizacji przemysłu – wymienia przykłady zakładów przemysłowych najbardziej uzależnionych od przyrodniczych czynników lokalizacji – zna pojęcie: czynniki lokalizacji przemysłu 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny coraz większej zależności lokalizowania zakładów przemysłowych od czynników pozaprzyrodniczych – ocenia znaczenie wybranych czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych w lokalizacji różnych gałęzi przemysłu – analizuje lokalizację wybranych gałęzi przemysłu i ocenia jej poprawność – ocenia lokalizację zakładów przemysłowych w pobliżu miejsca zamieszkania z uwzględnieniem czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych
22. Przemysł wysokich technologii	2.10.	<ul style="list-style-type: none"> – podaje kryteria, na podstawie których wyróżnia się gałęzie przemysłu wysokich technologii – wymienia gałęzie przemysłu hi-tech wraz z przykładami konkretnych produktów – podaje i krótko charakteryzuje nowe formy przestrzenne w przemyśle – wskazuje na mapie świata główne ośrodki przemysłu hi-tech – wymienia i umiejscawia główne czynniki lokalizacji przemysłu hi-tech we właściwym etapie produkcji przemysłu hi-tech – zna pojęcia: przemysł wysokich technologii, biegun technologiczny, technopolia, klaster, dystrykt przemysłowy 	<ul style="list-style-type: none"> – określa przyczynę dużego znaczenia we współczesnej gospodarce przemysłu wysokich technologii – wskazuje przyczyny zaklasyfikowania wybranych gałęzi przemysłu do przemysłu wysokich technologii, np.: dlaczego przemysł chemiczny jest zaliczany do przemysłu hi-tech – ocenia znaczenie czynników lokalizacji na poszczególnych etapach produkcji przemysłu hi-tech – charakteryzuje rozmieszczenie przemysłu wysokich technologii na świecie – rozróżnia nowe formy przestrzenne i ocenia ich znaczenie dla rozwoju przemysłu wysokich technologii
23. Regiony turystyczne świata	2.11.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze regiony turystyczne świata – podaje czynniki wpływające na rozwój turystyki światowej – podaje główne cele wyjazdów turystycznych – charakteryzuje regiony turystyczne na poszczególnych kontynentach – wymienia kraje, które wyróżniają się dużą liczbą turystów zagranicznych – podaje przykłady państw o dużych wpływach z turystyki zagranicznej – zna pojęcia: walory turystyczne, regiony turystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia wpływ turystyki na rozwój gospodarczy państw i regionów świata – wyjaśnia znaczenie rozwoju turystyki w krajach słabo rozwiniętych gospodarczo – omawia wpływ ruchu turystycznego na środowisko przyrodnicze – wyjaśnia przyczyny zmian w kierunkach wyjazdów zagranicznych Polaków – opracowuje folder turystyczny zachęcający do odwiedzenia wybranego regionu turystycznego w Polsce – ocenia walory turystyczne regionu, w którym mieszka

24. Główne szlaki transportowe świata	2.13.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia mierniki służące ocenie stopnia rozwoju poszczególnych rodzajów transportu – wskazuje na mapie świata państwa o najlepiej i najslabiej rozwiniętym transporcie samochodowym i kolejowym – wskazuje na mapie świata najważniejsze szlaki żeglugi śródlądowej – wymienia wady i zalety transportu kolejowego – wymienia najpopularniejsze rodzaje transportu dla przewozu osób – wymienia największe porty lotnicze i najważniejsze szlaki lotnictwa na świecie – zna pojęcia: terminal, transport intermodalny 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje znaczenie we współczesnym świecie różnych rodzajów transportu dla przewozu towarów i osób na duże i mniejsze odległości – podaje główne cechy gospodarki państw i regionów o najlepiej rozwiniętej sieci dróg kołowych i kolejowych – wskazuje na mapie świata i charakteryzuje ciekawe linie kolejowe na świecie – wymienia czynniki wpływające na rozwój transportu lotniczego – dobiera najlepszy rodzaj transportu do przewozu określonego towaru – na konkretnych przykładach wskazuje główne czynniki lokalizacji terminali – ocenia rolę terminali dla miejsca ich lokalizacji
25. Nowoczesne technologie informacyjne i ich wpływ na rozwój światowej gospodarki	2.9.	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady zastosowania internetu w życiu codziennym – charakteryzuje wpływ nowoczesnych technologii informacyjnych na rozwój różnych działów gospodarki – na podstawie danych charakteryzuje przestrzenne zróżnicowanie dostępu do internetu w Polsce oraz strukturę internautów – wymienia i charakteryzuje nowe rodzaje usług i ich wpływ na powstawanie nowych miejsc pracy – wskazuje na mapie państwa o najlepiej rozwiniętych usługach związanych z rozwojem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych – zna pojęcia: outsourcing, offshoring, networking 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia znaczenie internetu dla rozwoju usług handlowych, edukacyjnych, informacyjnych, administracyjnych – przeprowadza badania dotyczące sposobów wykorzystania internetu przez rówieśników i analizuje jej wyniki – określa przyczyny zmian w wykorzystaniu internetu w Polsce – ocenia znaczenie rozwoju nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych dla kształtowania współczesnego rynku pracy w wybranych państwach świata – na konkretnych przykładach wskazuje zależności pomiędzy rozwojem globalizacji i internetu – wskazuje wady i zalety pracy przez internet
26.	Sprawdzian wiadomości		
27. Problemy wynikające z eksploatacji zasobów przyrody	3.1.	<ul style="list-style-type: none"> – odróżnia stałe, odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody i podaje ich przykłady – wymienia przykłady szkód w środowisku przyrodniczym powstałych na skutek eksploatacji zasobów nieodnawialnych, odnawialnych i stałych – wymienia sposoby oszczędnego gospodarowania zasobami przyrody – wyjaśnia główne założenia i cel zrównoważonego rozwoju – wskazuje na mapie obszary najbardziej zniszczone rabunkową gospodarką zasobów odnawialnych i eksploatacją surowców – zna pojęcia: stałe, odnawialne i nieodnawialne zasoby przyrody, szkody górnicze, zrównoważony rozwój 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia szkodliwość eksploatacji zasobów stałych, odnawialnych i nieodnawialnych dla równowagi w środowisku przyrodniczym – rozróżnia problemy lokalne i regionalne związane z zagospodarowaniem zasobów przyrody – przewiduje konsekwencje eksploatacji zasobów nieodnawialnych – przewiduje skutki pozyskania zasobów odnawialnych dla danego obszaru – analizuje przyczyny i skutki rabunkowej gospodarki zasobami przyrody – ocenia skuteczność działań zmierzających do oszczędnego gospodarowania zasobami przyrody – podaje przykłady własnych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju w

			miejscu zamieszkania
28. Obszary niedoboru i nadmiaru wody na świecie	3.2.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne cechy obszarów o niedobrze lub nadmiarze wody – wskazuje na mapie obszary niedoboru i nadmiaru wody na świecie – wskazuje główne przyczyny zróżnicowania zasobów wody na Ziemi – wymienia główne źródła zanieczyszczeń zasobów wodnych oraz skutki tych zanieczyszczeń – wymienia i opisuje sposoby pozyskiwania wody w sytuacji jej niedoborów – wskazuje na mapie państwa o największej powierzchni obszarów nawadnianych – zna pojęcia: zasoby wodne, irygacja, nawadnianie kropłowe 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie danych ocenia zasoby wodne na świecie i określa przyczynę występowania niedoborów wody – proponuje najlepszy sposób nawadniania dla obszarów w różnych strefach klimatycznych – przewiduje skutki zanieczyszczeń wody dla obszarów rolniczych, przemysłowych i obszarów o dużej gęstości zaludnienia – wymienia przyczyny zasolenia gleb na obszarach nawadnianych – wskazuje metodę nawadniania najbardziej ograniczającą zasolenie gleb i uzasadnia swój wybór
29. Globalne ocieplenie	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> – przyporządkowuje gazy cieplarniane do źródeł ich pochodzenia – wymienia przykłady przyrodniczych, społeczno-gospodarczych i politycznych konsekwencji podnoszenia się temperatury na Ziemi – wskazuje na mapie obszary, na których w drugiej połowie XIX wieku temperatura wzrosła albo na których temperatura obniżyła się – wskazuje na mapie państwa o największej emisji CO₂ do atmosfery – wymienia przykłady działań w skali regionalnej i globalnej podejmowanej w celu ograniczenia emisji CO₂ – zna pojęcia: gazy cieplarniane, globalne ocieplenie 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny globalnego ocieplenia – tłumaczy wpływ gazów cieplarnianych na podniesienie temperatury powietrza – tworzy modele przyczynowo-skutkowe obrazujące globalne ocieplenie klimatu – proponuje własne działania, które ograniczą emisję CO₂ do atmosfery – ocenia rozwiązania podejmowane w skali lokalnej i regionalnej ograniczające emisję gazów cieplarnianych – uzasadnia konieczność współpracy międzynarodowej w zakresie walki z globalnym ociepleniem klimatu
30. Degradacja gleb Pozostałe godziny do dyspozycji nauczyciela przeznaczone na utrwalenie.	3.4.	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne rodzaje degradacji gleb i określa ich przyczyny – wskazuje na mapie świata i Polski przykłady obszarów narażonych na erozję gleb, pustynnienie oraz zanieczyszczenia przemysłowe i komunikacyjne – wymienia skutki degradacji gleb <p>zna pojęcia: degradacja gleb, erozja gleb, zakwaszenie i zasolenie gleb, pustynnienie, badlands</p>	<ul style="list-style-type: none"> – na wybranych przykładach proponuje działania ograniczające erozję gleb – konstruuje modele przyczynowo-skutkowe przedstawiające zmiany w środowisku w wyniku niewłaściwego zagospodarowania gleb – omawia wpływ czynników przyrodniczych na tempo degradacji gleb na wybranych obszarach – charakteryzuje zmiany zachodzące w glebie i środowisku przyrodniczym na wskazanym obszarze w wyniku kwaśnych deszczów, erozji, zasolenia i zanieczyszczenia na skutek niewłaściwego stosowania środków ochrony roślin i nawozów sztucznych – proponuje sposoby ograniczenia degradacji gleb

